

Strategisk anbringelses- og hjemgivelsesgrundlag for Ringkøbing-Skjern kommune

Baggrund og formål

Anbringelsesgrundlaget for Ringkøbing-Skjern Kommune er udarbejdet for at skabe de bedst mulige betingelser for en sikker faglig og økonomisk styring på anbringelsesområdet for børn og unge i Kommunen. Anbringelsesgrundlaget er vejledende idet enhver foranstaltning i forhold til barnet foretages efter en konkret faglig vurdering af barnets behov jævnfør Ringkøbing-Skjern kommunes serviceniveau og retningslinjer samt gældende lovgivning.

Anbringelsesgrundlaget er i overensstemmelse med lovgivningen, den sammenhængende børne- og ungepolitik i Ringkøbing-Skjern Kommune og det fælles børne- og ungesyn.

I Ringkøbing-Skjern Kommune er det ambitionen så vidt muligt at hjælpe og støtte børn og unge i deres eget miljø og ved medinddragelse af de ressourcer, der er til stede i familien, i det øvrige private netværk og i alment systemet som fx sundhedspleje, dagtilbud og skoler. Herudover er kommunens holdning, at ansvaret for børnene i udgangspunktet er forældrenes.

Forudsætninger

En række forudsætninger skal være til stede, for at anbringelses- og hjemgivelsesgrundlaget kan virke efter hensigten:

- Politisk opbakning
- Et bredt kendskab til grundlaget på tværs i Ringkøbing-Skjern kommune
- Det tværfaglige samarbejde
- Kvalificeret sagsbehandling
- En bred tilbudsvifte, som udvikles løbende
- Økonomistyring

Grundholdninger

Det er en grundholdning i Ringkøbing-Skjern kommune, at der altid vil være børn og unge, der skal anbringes, hvis kommunen skal leve op til sin forpligtelse til at sikre børns og unges trivsel og udvikling.

Det er samtidig en grundholdning at anbringelser så vidt muligt skal undgås, da en anbringelse er en dramatisk indgriben i en families liv og derfor altid skal være en "sidste udvej"

I Ringkøbing-Skjern kommune har vi fokus på en tidlig og forebyggende indsats, med inddragelse af familien og netværket omkring familien. Vi arbejder systematisk med netværksinddragende metoder, herunder Familierådslagning og Det Inddragende Netværksmøde.

I undersøgelsesarbejdet er vi derfor optaget af at finde og aktivere de ressourcer, som kan fremme en løsning, hvor en anbringelse kan undgås. Vi arbejder med, at forældres og netværket omkring barnets kompetencer anvendes målrettet i forhold til barnets problemstillinger. Er det ikke tilstrækkeligt vurderer vi, om længerevarende, kompenserende støtte kan skabe grundlag for at barnet kan blive i hjemmet og familien kan forblive samlet.

Når et barn er anbragt, arbejder vi altid – med mindre der er tale om en langvarig eller videreført anbringelse, hvor en hjemgivelse ikke vil være til barnets bedste – med hjemgivelse for øje. Vi er bevidste om, at en hjemgivelse er lige så vanskelig og sårbar en proces som en anbringelse, og at den derfor skal være genstand for samme omhu.

Et barn anbringes ikke alene på grund af vanskelige hjemlige forhold, som det for andre kan være vanskeligt at være vidne til. Ringkøbing-Skjern kommune skal derfor kunne rumme et betydeligt pres fra omgivelserne, mens der arbejdes på at finde en løsning, der kan forhindre en anbringelse. Anbringelser foretages altid med udgangspunkt i en faglig begrundet formodning om, at målet med anbringelsen rent faktisk kan nås. Hvis ikke det er tilfældet, skal der findes alternative løsninger, som typisk vil forudsætte, at alment systemet fortsat vil skulle rumme barnet. Anbringelsen sker af hensyn til barnet, og ikke fordi hensynet til omgivelserne taler for det.

Det betyder at børn og unge bør anbringes når:

- Der ikke findes andre mindre indgribende muligheder, der kan afhjælpe barnets mistrivsel
- Forældrene er ude af stand til at drage omsorg for barnet

- Forælders kompetencer er helt utilstrækkelige i forhold til at varetage omsorgen for barnet eller den unge
- Der i nærmiljøer og slægt ikke er fundet ressourcer i forhold til at kunne støtte op om barnet
- Der er grundlag for anbringelse uden samtykke
- Dom om ungdomssanktion
- Barnet kommer hertil som uledsaget flytning

Det betyder at børn og unge ikke skal anbringes når:

- De fungerer normalt, men midlertidigt har nedsat trivsel
- Det er tilstrækkeligt med indsatser fra netværket, normalsystemet samt forbyggende hjælpeforanstaltninger
- De udelukkende har et undervisnings- eller pasningsbehov
- Det kan være tilstrækkeligt med ambulantebehandling
- Der er mulighed for at etablere privat familiepleje
- Der ikke kan opnås samtykke til anbringelsen, og der ikke er grundlag for tvangsanbringelse
- Vanskelighederne bunder i generationskonflikter, eksempelvis samspilskonflikter mellem teenagere og forældre
- Formålet med anbringelsen ikke kan opnås

Målgrupper:

Socialrådgivningens kernemålgruppe er børn og unge med handicap eller væsentlige behov for støtte, børn og unge i åbenbar risiko for at lide alvorlig skade på trivsel, sundhed og udvikling, samt gravide og spædbørn med behov for særlig støtte eller ved åbenbar risiko for barnets trivsel, sundhed og udvikling.

Målgruppen for anbringelse er som hovedregel de børn, der er i åbenbar risiko for at lide alvorlig skade på deres trivsel, sundhed og udvikling. Dette kan bl.a. skyldes emotionelle, kognitive, sociale og adfærdsmæssige udfordringer hos barnet, samt begrænsede forældrekompetencer ved forældrene eksempelvis ved bl.a. fysisk og psykisk sygdom, stof- og alkoholmisbrug, dårlig begavelse, kriminalitet, asocial levevis m.m.

Når et barn eller en ung er i risiko for at lide alvorlig skade på sin trivsel, sundhed og udvikling, er det oftest resultatet af et utilstrækkeligt udviklende samspil mellem barnet/den unge, familien og familiens netværk.

Anbringelse af de socialt udsatte 15-17 årige.

Vi ønsker så vidt muligt at finde alternative indsatser til anbringelsen af de 15-17 årige. Det skyldes et ønske om at fastholde de unge i deres vante miljø, da unge-gruppen er sværere at fastholde i en anbringelse. Det er dokumenteret, at anbringelser hyppigere mislykkes i ungegruppen. Det er derfor væsentlig at have fokus på, om formålet med anbringelsen vil kunne opnås inden den unge bliver 18 år.

Unge over 17 år anbringes som hovedregel kun i situationer, hvor der er et helt særligt behandlingsbehov, eller hvis det udgør en trussel for den unges sundhed og udvikling at blive i nærmiljøet. I stedet for anbringelse tilstræbes det at iværksætte indsatser, der målrettes den unges behov, med særlig fokus på overgangen til voksenlivet.

Det betyder at:

- Anbringelsen af 15-17 årige, som hovedregel kun finder sted, når der er tale om alvorlig omsorgssvigt, ungdomssanktion eller misbrugsproblemer hos den unge, der ikke kan løses lokalt. Det samme gælder hvis forældrene har psykiske lidelser eller misbrugsproblemer i en sådan grad der forårsager, at den unge ikke kan være i hjemmet
- Alternativer til anbringelse iværksættes med udgangspunkt i den unges behov

Efterværn for de 18-23 årige

Ringkøbing-Skjern kommune vurderer behovet for efterværn og bevilger dette i henhold til gældende lovgivning. Hovedreglen i Ringkøbing-Skjern kommune er dog, at anbringelse ud over det 18 år som hovedregel ikke bliver forlænget. Efterværn ydes efter en konkret vurdering af den unges udviklingsmuligheder. Der vil ofte være tale om, at man knytter en kontaktperson til den unge.

Det betyder at:

- Der ydes efterværn når det anses for væsentligt, af hensyn til den unges uddannelses-, arbejds- eller boligforhold
- Efterværn kun kan tilbydes, når der er tale om ganske særlige situationer, som ikke kan imødekommes i de lokale forebyggende behandlingstilbud, eller når der er tale om kriminalitet, der har ført til dom eller ungdomssanktion
- Der skal, når den unge fylder 16 år, påbegyndes en drøftelse med den unge og anbringelsesstedet om udslusning/afslutning af indsatsen
- Den endelige afgørelse om hvorvidt den unge er omfattet personkredsen for efterværn skal træffes ved det 17,5 år

- Afhængig af den unges vanskeligheder inddrages enten Beskæftigelse eller Handicap og Psykiatri i den videre proces, og tager stilling til den fremtidige støtte og forsørgelse

Når vi anbringer

Anbringelser i Ringkøbing-Skjern kommune foretages på et dokumenteret og fagligt grundlag. For at sikre at barnet profiterer af anbringelsen, har vi fokus på formålet og målene med anbringelsen, som vi kontinuerligt og systematisk følger op på.

Både før og under anbringelsen lægger vi stor vægt på samarbejdet med forældrene, som i forbindelse med en anbringelse vil få tilbud om udarbejdelse af en forældrehandleplan, herunder en § 54 støtteperson. Der lægges vægt på, at fastholde forældrenes ansvar overfor barnet, samt at understøtte kontakten mellem barnet og forældre, familie og netværk, under rammer som primært tilgodeser barnets behov.

Det centrale, når vi beslutter anbringelse, er at anbringe barnet i et miljø som er kendetegnet ved nærhed samt mulighederne for at skabe relations-dannelse og en tryk tilknytning og at bibeholde kontinuitet på disse områder. Det betyder, at vi fokuserer på de ressourcer der er i netværket. Hvis det er muligt anbringes barnet eller den unge i nærmiljøet. Kan dette ikke lade sig gøre, anbringes barnet i en plejefamilie.

Anbringelses af barnet eller den unge prioriteres i følgende rækkefølge:

1. Netværksanbringelse
2. Plejefamilieanbringelse
3. Anbringelse på eget værelse (kun for de unge, der vurderes at være i stand til at bo selv)
4. Et mindre nærmiljø, såsom en mindre institution eller opholdssted.
5. Specialinstitution

For spæd- og småbørn anvender vi som hovedregel anbringelse i egnet netværk eller i plejefamilie, og i helt særlige tilfælde overvejes mulighederne for adoption.

Anbringelse på opholdssteder og døgninstitutioner sker kun, hvis der er et særligt behandlingsbehov hos barnet eller den unge, som ikke kan opfyldes i en kommunal plejefamilie.

Akut anbringelse:

Akutte anbringelser skal så vidt muligt undgås. En akut anbringelse finder sted, hvor der opstår en pludselig og/eller alvorlig begivenhed, der kan true barnets eller den unges sundhed

og udvikling, eller hvor den akutte situation indebærer en trussel for andre personer. En forudsætning for en akutanbringelse i familiepleje, på opholdssted eller døgninstitution er, at barnets eller den unges forældre, eller evt. andre nære voksne i netværket, i den akutte situation ikke er i stand til at tage vare på barnet eller den unge.

Det betyder at:

- For at undgå en akut anbringelse, skal der forebyggende søges etableret et netværk om barnet eller den unge
- Hvis en akutanbringelse er en realitet, etableres der et tæt samarbejde med det sted barnet skal anbringes, for at få en afklaring af det videre forløb
- Senest 1 måned efter en akutanbringelse skal der træffes beslutning om det videre forløb
- For at undgå akutte anbringelser af nyfødte, skal der iværksættes en § 50-undersøgelse af det ufødte barn, i tilfælde af at kommende forældres omsorgskompetence formodes utilstrækkelig, og - hvis det er muligt ud fra tidspunktet for kendskab til problemstillingen - senest to måneder før forventet fødsel udarbejdes en plan for indsatsen med fokus på støtte omkring den gravide og det ufødte barn evt. i samarbejde med Regionale tilbud under *Fælles gravid team* eller *Familieambulatoriet*.

Anbringelses varighed

Af hensyn til barnet, familien og anbringelsesstedet beskrives tidsperspektivet for anbringelsen altid i barnets handleplan. Det forventede sluttidspunkt angives i handleplanen sammen med målene for de forventede resultater og effekter af anbringelsen. I forbindelse med revision af handleplanen kan det forventede tidspunkt for ophøret af anbringelsen fremrykkes eller udskydes. Anbringelsen ophører når målene med anbringelsen er opnået og barnet/den unge enten kan hjemgives eller overgå til mindre indgribende foranstaltning.

Vi skelner mellem fire kategorier af anbringelser:

- Kortvarige anbringelser – dvs. under 1 år.

Her vil typisk være tale om anbringelser, hvor forældrene følelsesmæssigt har accepteret nødvendigheden af anbringelsen, og hvor de er motiverede for at indgå i et samarbejde om de forhold hos sig selv eller hos barnet, der har nødvendiggjort anbringelsen. I forbindelse med denne type anbringelser er en parallel indsats rettet mod forældrene (iværksat af Børn og Familie og/eller andre instanser) af afgørende betydning.

- Længere anbringelser – dvs. over 1 år.

Her vil typisk være tale om behandlingskrævende børn og unge, hvor indsatsen må formodes at ville strække sig over en længere periode. Der vil endvidere ofte ses mangelfuld

erkendelse, forandringsevne og samarbejdsvilje hos forældrene. I denne type fastholdes hjemgivelsesperspektivet, men det har et længere sigte end ved kortvarige anbringelser.

- Langvarige anbringelser – dvs. anbringelser, der formodes at vare i en længere årrække. Her vil der være tale om anbringelser, hvor der er en sikker formodning om, at forældrene p.g.a. psykisk sygdom eller stærkt afvigende levevis aldrig vil blive i stand til at få barnet hjem, og hvor børnene oplever følger af den omsorgssvigt, de har oplevet. Der kan ligeledes være tale om forældre/ barn relationer, der reelt er afbrudt. Langvarige anbringelser opfattes som relativt sjældne.

- Videreførte anbringelser – dvs. anbringelser hvor barnet eller den unge er anbragt p.g.a. sin tilknytning til anbringelsesstedet.

Her vil der vil være tale om børn, der har opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet og netværket omkring dette, at det vurderes at være skadeligt for barnet, hvis anbringelsen skulle ophøre.

Opfølgning og tilsyn

Der er i Lov om Social Service et krav om, at der skal følges op i alle sager om anbringelse. I barnets handleplan angiver vi, hvor ofte der følges op på anbringelsen samt hvad der følges op på.

Vi følger som minimum op som angivet i lovgivningen. Det betyder, at der skal følges op senest tre måneder efter iværksættelse af en anbringelse og herefter med maksimalt seks måneders interval.

I de kortvarige anbringelser tilstræbes en mere intensiv løbende opfølgning med henblik på at sikre, at en hjemgivelse kan iværksættes, så snart formålet med anbringelsen er nået.

I Ringkøbing-Skjern kommune foretager vi som udgangspunkt opfølgningen på anbringelsen på kommunen via et opfølgningssmøde, som forældre, anbringelsessted, familieplejekonsulent og sagsbehandler deltager i. De større børn deltager også i opfølgningssmøderne efter en konkret og individuel vurdering.

I forbindelse med opfølgning har vi også en samtale med barnet/den unge selv. Tilsynet med det anbragte barn skal omfatte mindst to årlige besøg på anbringelsesstedet, hvor kommunen taler med barnet eller den unge.

I opfølgningen har vi fokus på:

- Barnets udvikling, herunder trivsel, dagtilbud/skole, fritidsliv og sundhedsforhold
- Om formålet med anbringelsen og målene i handleplanen er opnået

- Samvær og kontakt m.h.p. en vurdering af om dette skal fortsætte uændret eller øges/sættes ned – dette gøres altid med afsæt i barnets ret til samvær
- Om hjemgivelse er muligt, eller om der er behov for ændringer i handleplanen med henblik på at fremme hjemgivelse.

Der afholdes også løbende opfølgning på støtten til forældrene, hvor der føles op på målene i forældrehandleplanen. Ringkøbing-Skjern kommune skal med højst 12 måneders mellemrum foretage en vurdering af, om der er behov for en revision af forældrehandleplanen.

Hjemgivelse

Alle anbringelser har som deres overordnede mål, at barnet hjemgives, når formålet med anbringelsen er opnået, og der ikke længere er et grundlag for anbringelse. Ringkøbing-Skjern kommune forholder sig løbende til muligheden for hjemgivelse i forbindelse med de halvårslige opfølgninger og tilsynet med barnet, med udgangspunkt i hvilken kategori af anbringelse der er tale om.

Under anbringelsen er der kontinuerligt fokus på at understøtte og udvikle relationen mellem det anbragte barn og dets familie og netværk, således at der er en god relation, som kan være med til at underbygge muligheden for en hjemgivelse. Der arbejdes både før, under og efter en anbringelse med netværksinddragelse, bl.a. Familierådslagning, for løbende at aktivere de ressourcer der er i barnets familie og netværk.

Det betyder at vi hjemgiver, når:

- Formålet med anbringelsen er opnået
- Hvis forældrene tilbagekalder deres samtykke til en frivillig anbringelse. I disse tilfælde anvendes bestemmelserne i Servicelovens § 68, således at hjemgivelsen kan ske så hensigtsmæssigt som muligt
- Hvis formålet med anbringelsen ikke kan opnås, uanset om der er tale om frivillig eller tvangsmæssig anbringelse. Forinden en hjemgivelse overvejes det dog, hvorvidt en flytning til et andet anbringelsessted kunne være en nødvendig løsning.

Vi hjemgiver ikke barnet, hvis de faktorer der lå til grund for anbringelsen, fortsat er til stede, og hvis forældrekompetencen ikke er tilstrækkeligt udviklet til at imødekomme barnets behov. Når vi hjemgiver sker det under hensyntagen til barnets situation og behov og med mindst mulig indgriben i barnets liv, således at hjemgivelsen vurderes at kunne blive en succes.

Det betyder at:

- Der udarbejdes en plan for hjemgivelsen der indbefatter involvering af barn, forældre og anbringelsessted
- Planen skal tage højde for de behov der måtte være hos barnet ved hjemgivelse
- Kan en plan ikke udarbejdes inden barnet hjemtages, fx hvis barnet selv tager hjem, skal der følges op og derefter udarbejdes en plan
- Almenområdet informeres om hjemgivelsen, og det aftales, hvordan der herfra kan sikres opbakning til barnet efter hjemgivelsen
- At en lille risiko for fornyet anbringelse efter hjemgivelse ikke afholder os fra at forsøge hjemgivelse

